

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

МАТЕРІАЛИ

II студентської наукової конференції

26 квітня 2018 року

Харків 2018

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ

На сьогоднішній день проблема залучення іноземних інвестицій в економіку України стоїть дуже гостро, оскільки вітчизняна економіка характеризується невисокою конкурентоспроможністю, технологічною відсталістю, незначними темпами економічного зростання. Забезпечення їх надходження є однією з пріоритетних задач будь якої країни, оскільки це сприяє впровадженню нових технологій, появи робочих місць, розвитку малого і середнього бізнесу, розвитку експортного потенціалу та зниженню рівня залежності від імпорту тощо. Через це, актуальним залишається питання покращення інвестиційного клімату країни, оскільки саме привабливий інвестиційний клімат є вирішальним фактором зацікавленості інвесторів.

Важливо згадати українських економістів, які активно займалися дослідженням даної проблеми: А. І Сухоруков, Л.М. Борщ, Н.М. Гайдис, Б.В. Губський, А.П. Дука, Т.В. Майорова, А.А. Пересада та ін.

Іноземні інвестори вклали в економіку України у 2016 році 4,406 мільярда доларів США прямих інвестицій (акціонерного капіталу), що на 642 млн. доларів, або на 17,1%, більше показника за 2015 рік на рівні 3,764 мільярда доларів, повідомляється на сайті Державної служби статистики України. Згідно з наведеними даними, в 2016 році інвестиції надходили з 77 країн світу, при цьому основними інвесторами, на яких припало майже 70% загального обсягу інвестицій стали Росія – 1,667 мільярда доларів, Кіпр – 427,7 мільйона доларів, Великобританія – 403,9 мільйона доларів, Нідерланди – 255 мільйонів доларів та Австрія – 249,9 мільйона доларів. Обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України на 1 жовтня 2017 року становив 39,720 млрд дол., що на 2,216 млрд дол., або на 5,9%, більше за показник на початок року на рівні 37,504 млрд дол. [3,7]

В Україні за галузями найбільші обсяги прямих іноземних інвестицій здійснюють в сільське господарство, харчову промисловість, торгівлю, машинобудування і металообробку, фінанси, кредит і страхування, транспорт і зв'язок, паливну промисловість, будівництво та промисловість будматеріалів, чорну і кольорову металургію та ін. Щодо регіонів, найбільші обсяги прямих іноземних інвестицій зареєстровано в м. Києві, Київській області, Дніпропетровську, АР Крим, Одеській та Черкаській областях.

Одним з найважливіших умов для приваблення інвестицій та покращення ситуації з надходженням інвестицій є створення сприятливого інвестиційного клімату. Інвестиційний клімат — це сукупність політичних, соціально-економічних, фінансових, соціально-культурних, організаційно-правових і географічних факторів, які визначають привабливість країни для іноземного інвестора. [4] Відомий економіст Подшиваленко Г.П. стверджує: «Один з найбільш загальних критеріїв прийняття рішення про інвестування є оцінка інвестиційного клімату на макrorівні й інвестиційної привабливості об'єкта інвестування». Забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в Україні залишається стратегічно важливим завданням, від реалізації якого залежать динаміка соціально-економічного розвитку й можливість модернізації національної економіки. Поштовхом до нарощування інвестицій має стати створення сприятливих умов для дії ринкових регуляторів: формування стабільного правового поля, захисту прав власності, зниження податкового тиску на підприємства, розвиток системи ринків і ринкових інструментів, розвиток інформаційної інфраструктури ринку. [2]

Безумовно, існують фактори, які приваблюють іноземних інвесторів. Наприклад, людський капітал, порівняно низька вартість праці й достатній рівень освіти. Крім того,

інвестори звертають увагу на концентрацію родючих земель на теренах України, зручне транзитне положення, близькість до ринку ЄС тощо. [6]

Незважаючи на очевидні позитивні зрушення в економіці, Україна все ж не є інвестиційно привабливою порівняно не тільки з країнами із розвинутою ринковою економікою, а й з окремими східноєвропейськими країнами. Окрім воєнного конфлікту між Україною та РФ, на інвестиційний клімат впливає проблема захисту прав власності. Відома історія французького винороба, який орендував землі в Одеській області, але зазнав натиску населення, через що рідкі сорти винограду було знищено, бізнес на теренах України опинився під загрозою.[5] Ще однією проблемою є високий рівень корупції, проблеми з репатріацією капіталу, забюрократизованність процедур, складність у сфері адміністративних послуг тощо.

Активізації залучення інвестицій в економіку України сприятиме реформування власності та використання кредитів, що надаються Світовим банком та ЄБРР для розвитку приватного сектора економіки, малого і середнього бізнесу, створення органів, які забезпечують контроль і реалізацію інвестиційних рішень на всіх рівнях управління, формування мережі інноваційно-інвестиційних закладів, створення ефективного механізму концентрації науково-технічних ресурсів на пріоритетних напрямках і масштабне фінансування інноваційних проектів, включаючи залучення зарубіжних фондів та міжнародних проектів з найбільш капіталомістких напрямів науково-технічного прогресу, реформи у сфері страхування майна, космічні дослідження, розвиток енергетики та медичної сфери, розробка та реалізація державних комплексних науково-технічних програм та міжгалузевих інноваційних проектів. [4] Також, більшість експертів вважають, що необхідним є скасування державної реєстрації іноземних інвестицій. Це позитивно позначиться на підвищенні позиції України у рейтингу Doing Business та індексу інвестиційної привабливості (International Business Compass), а також призведе до зростання прямих інвестицій в Україну.

Отже, Україна все ж не є інвестиційно привабливою країною. Причина полягає у незадовільному стані інвестиційного клімату і чинниках, які його формують. Покращення інвестиційного клімату позитивно вплине на залучення іноземних інвестицій, що стане поштовхом до економічного зростання країни, появи нових робочих місць тощо. Таким чином, залучення іноземних інвестицій залишається однією з ключових проблем економіки України, а покращення інвестиційного клімату – ключовим моментом приваблення інвесторів.

Список використаних джерел:

1. Пріоритети інвестиційного забезпечення структурних реформ у промисловості України / Белашов Є. В., Собкевич О. В., Шевченко А. В., Сухоруков А. І., – К.: НІСД, 2014. – 57 с.
2. Ильина С. А. Сущность категории «инвестиционный климат» и категории «инвестиционная привлекательность» // Молодой ученый. - 2012. - №5. - С. 153-157.
- 3.І. Беззуб. Іноземні інвестиції в українській економіці http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2240:%20inozemni-investitsiji-v-ukrajinskij-ekonomitsi&%20catid=%208&Itemid=350
4. Інвестиційний клімат держави http://m.pidruchniki.com/15970122/investuvannya/investitsiyiny_klimat_derzhavi
5. Що в Україні заважає іноземним інвесторам? <http://forbes.net.ua/business/1427772-ne-kak-u-lyudej-hto-v-ukraine-meshaet-inostrannym-investoram> (Forbes)
- 6.Обережний оптимізм: Чи готові інвестори вкладати гроші в Україну? <http://forbes.net.ua/opinions/1426823-ostorozhnyj-optimizm-gotovy-li-investory-vkladyvat-dengi-v-ukrainu> (Forbes)
- 7.Іноземні інвестиції в Україну зросли на 17 відсотків <https://economics.unian.ua/finance/1800732-inozemni-investitsiji-v-ukrajinu-zrosli-na-17.html>